

Meertalige kleuterscholen in Roemenië

Mariana Norel stelt het jongste lid van de EU voor: een land met een eeuwenoude traditie van kinderopvang, en een sterk engagement op het vlak van meertaligheid.

Roemenië heeft een eeuwenoude traditie van voorzieningen voor jonge kinderen. De eerste kleuterschool (voor kinderen van drie tot zeven) werd gesticht in 1881 in Boekarest. Vijf jaar later kwam er een wet over het openbaar basisonderwijs, en het belang van de kleuterscholen binnen dat systeem. Vandaag vormt de kleuterschool een essentieel onderdeel van het systeem. Binnen die kleuterscholen gaat bovendien heel wat aandacht naar taalontwikkeling.

Taalonderwijs in de moedertaal

Er leven heel wat minderheden in Roemenië. De belangrijkste etnische groepen zijn Hongaren (zeseneenhalf procent van de bevolking) en Roma (tweeënhalf procent). Deze minderheden hebben het recht om onderwijs te krijgen in hun moedertaal. Tegelijkertijd vereist de wet dat ze Roemeens leren, de nationale taal. Het is niet zomaar een verplichting; het is ook een manier om de culturele waarden van de Roemenen te ontdekken.

Veertien nationale minderheden hebben de keuze. Ofwel volgen ze onderwijs in hun moedertaal terwijl ze Roemeens leren, of ze volgen een Roemeens terwijl ze hun moedertaal onderhouden. De kinderen van minderheidsgroepen (zo'n 48.000 in totaal) zitten in een kleuterschool waar hun moedertaal de voertaal is; 87 procent van hen spreekt Hongaars. In deze kleuterscholen moeten de

twee talen (de moedertaal en de nationale voertaal) op de één of andere manier samengebracht worden. Toch behoren de twee talen niet altijd tot dezelfde taalgroep. Zo is Roemeens een Romaanse taal, terwijl Hongaars, Turks, Roma en Duits dat niet zijn. Ze vereisen dus een verschillende pedagogische aanpak.

Op dit punt gaat de pedagogische en psychologische expertise van de leerkrachten een rol spelen. Ook hun flexibiliteit en openheid voor meertaligheid telt: de leerkrachten moeten

Mariana Norel (mariana.norel@gmail.com) is lector op de faculteit Psychologie en Opvoeding van de Transsylvania Universiteit in Braşov

beide talen goed beheersen. Er zijn intussen speciale leermethodes ontwikkeld voor het meertalig onderwijs. Toch is er nog altijd ruimte voor nieuwe ideeën uit kranten (bijvoorbeeld Învăţământul preşcolar – onderwijs in de kleuterschool), voor aanbevelingen van het Ministerie van Onderwijs en voor goede praktijkvoorbeelden.

Tweetaligheid: basisschool nr. 11, Braşov

Braşov is een stad in het centrum van Roemenië. Roemenen, Hongaren en Duitsers leven er samen. Hier zijn er kleuterscholen waar je les kunt volgen in twee of zelfs drie talen. In heel wat gevallen gaan Roemenen, Hongaren of Duitsers naar dezelfde school. Dit helpt om verantwoorde burgers te krijgen, die in een geest van verdraagzaamheid leven.

Op basisschool nr. 11, geeft Drăguşanu Emese les aan een groep kinderen tussen vijf en zeven jaar. Ze komen vooral uit tweetalige gezinnen (in dit geval Roemeens en Hongaars). Haar grootste bekommernis is geschikte communicatievormen te vinden omdat haar leerlingen hun moedertaal en het Roemeens, goed zouden spreken. Tijdens alle activiteiten luistert ze aandachtig naar hoe de kinderen zich uitdrukken. Ze maakt van elke gelegenheid gebruik om de kinderen te betrekken in een communicatieproces in twee talen. Zo kunnen ze ideeën, emoties en activiteiten delen.

Erin slagen om iemand anders, jou te laten verstaan. Dat is waar de kinderen echt op hopen. Zo'n uitwisseling vereist verdraagzaamheid, kennis van jezelf en de anderen, en de aanvaarding van etnische en culturele diversiteit.